

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie

4307699-v1-besluit_op_Woo

Datum 22 december 2022
Betreft besluit op Woo-verzoek over TV-toespraak

Geachte ,

In uw verzoek van 17 mei 2022 heeft u mij gevraagd informatie openbaar te maken over de TV-toespraak van minister-president Mark Rutte over de lockdown van 14 december 2020 (zie voor de tekst van deze toespraak <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/toespraken/2020/12/14/tv-toespraak-van-minister-president-mark-rutte>).

U geeft hierbij het volgende aan;

"Hierbij dien ik een WOB-verzoek in waarin ik alle correspondentie en communicatie opvraag tussen uw ministerie en de Dienst Publiek en Communicatie, waaronder betrokken gedragswetenschappers en geluidstechnici en Politie Den Haag ter voorbereiding op de toespraak van Minister-president Rutte in het torentje op maandag 14 december 2020."

Gelet op de inwerkingtreding van de Wet open overheid (Woo) op 1 mei 2022 behandel ik uw verzoek als een verzoek ingevolge de Woo. Daarnaast merk ik op dat de Dienst Publiek en Communicatie (DPC) een agentschap is van het ministerie van Algemene Zaken (AZ).

U beschrijft uw verzoek vervolgens als volgt:

*"Het tot stand komen van de formulering van de toespraak. Ook de discussies rondom het formuleren ervan.
Alle adviezen hierover van de gedragsexperts, wetenschappers en andere medewerkers van de Dienst Publiek en Communicatie.
Alles over de technische voorbereiding: Welke microfoons er gebruikt werden, zowel binnen als buiten, waar ze geplaatst werden, welk geluidsspoor van welke microfoons in de speech gemengd zijn geweest en met welk doel.
Alle adviezen en communicatie over de framing en beeldvorming.
Alle communicatie en correspondentie met de Driehoek en de Politie Den Haag in het bijzonder, over het verwachte protest tijdens de toespraak, zowel de voorbereiding, de correspondentie tijdens de demonstratie en de correspondentie achteraf over de demonstratie en de afhandeling ervan."*

Op 13 juni 2022 (kenmerk 4270847) heb ik aangegeven dat de beoordeling van uw verzoek meer tijd in beslag neemt en heb ik de beslistermijn met twee weken verdaagd.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek heb ik gezocht in de digitale archiefsystemen en heb ik uitvraag gedaan bij (mogelijk) betrokken medewerkers. Bij deze inventarisatie is een aantal documenten aangetroffen. Over de openbaarheid van deze documenten beslis ik navolgend.

Toelichting

Er is geen schriftelijke communicatie geweest tussen DPC en AZ over de TV-toespraak van maandag 14 december 2020. Wel is er telefonisch contact met de speechschrijver in het kader van gedragsadvies. Dit advies is toen mede gebaseerd op eerder schriftelijk advies voor de persconferentie van 8 december 2020 en een opiniepeiling na deze persconferentie. De opiniepeiling staat ook op Rijksoverheid.nl (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/documenten/rapporten/2020/12/14/resultaten-opiniepeiling-na-persconferentie-8-december-2020>). De uitzending van de toespraak is verzorgd door de NOS. AZ heeft hierover verder geen informatie. Er is geen schriftelijk contact geweest met de Driehoek.

Besluit

Ik besluit de aangetroffen documenten openbaar te maken, met uitzondering van de persoonsgegevens die daarin staan. Daarnaast maak ik de conceptversies van de toespraak niet openbaar.

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder e, van de Woo kan ik geen informatie openbaar maken als dit de persoonlijke levenssfeer schaadt en dit belang zwaarder weegt dan het belang van openbaarheid. In de documenten staan persoonsgegevens van ambtenaren. Het gaat om gegevens die herleidbaar zijn tot een persoon, zoals onder meer namen, e-mailadressen, functienamen en telefoonnummers. In het kader van goed werkgeverschap vind ik dat het belang van privacy zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Dit ter bescherming van de privacy van de betrokken ambtenaren. Daarbij weegt mee dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om, openbaarmaking op grond van de Woo.

Concepten

Bij de uitvoering van de Woo moet altijd worden uitgegaan van het algemeen belang van openbaarheid. Dit geldt ook voor documenten opgesteld voor intern beraad. Intern beraad is het overleg tussen ambtenaren binnen een bestuursorgaan, of binnen een kring van bestuursorganen die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor een bestuurlijke aangelegenheid. Documenten die bestemd zijn voor intern beraad kunnen persoonlijke beleidsopvattingen bevatten. Dat is hier ook het geval. Ik beschik over drie versies van de toespraak waarvan de laatste versie openbaar is (zie ook hierboven). Voor zover de concepten of

Kabinet Minister-President

Datum

22 december 2022

Onze referentie

4307699-v1-besluit_op_Woo

bijdragen aan concepten afwijken van de eindversie zijn dit persoonlijke beleidsopvattingen. Het gaat hierbij nadrukkelijk niet om feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter.

Ten aanzien van de openbaarmaking van deze persoonlijke beleidsopvattingen geldt het volgende. Op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo worden persoonlijke beleidsopvattingen in documenten die bestemd zijn voor intern beraad niet openbaar gemaakt. Het is van belang dat ambtenaren intern vrij met elkaar van gedachten moeten kunnen wisselen over beleidskeuzes. Een zekere mate van veiligheid is nodig om te kunnen komen tot een effectieve besluitvorming. Ik acht het in dit geval ook niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering om met toepassing van artikel 5.2, tweede lid, de persoonlijke beleidsopvattingen toch openbaar te maken. Gelet hierop maak ik in dit dossier de persoonlijke beleidsopvattingen bestemd voor intern beraad niet openbaar.

Wijze van openbaarmaking en publicatie

De documenten die (gedeeltelijk) openbaar worden, worden samen met deze brief de documenten digitaal aan u toegezonden. Dit besluit en de document die voor iedereen (gedeeltelijk) openbaar worden, worden op www.rijksoverheid.nl gepubliceerd.

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,
namens deze,

Piv. Secretaris-Generaal
dr. mr. L. van Poelgeest

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekend gemaakt hiertegen schriftelijk bezwaar maken, onder vermelding van de gronden, bij de secretaris-generaal van het ministerie van Algemene Zaken

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Verzonden: vrijdag 4 december 2020 11:52
Aan: 5.1.2.e 5.1.2.e @minvws.nl
CC: 5.1.2.e ; 5.1.2.e @rivm.nl 5.1.2.e @rivm.nl
Onderwerp: FW: gedragsadvies speeches 8 dec

Opvolgingsmarkering: Opvolgen
Markeringsstatus: Gemarkeerd

Hoi ^{5.1}₂ en ^{5.1.2.}_a

Hieronder ons gedragsadvies voor de speeches voor a.s. dinsdag.

We hebben vier hoofdpunten en die zijn nader uitgewerkt. Voor gedrag geldt vaak: hoe concreter, hoe beter. Zo is het nu ook geschreven.

Ik hoop dat er punten in zitten die jullie kunnen benutten. Als jullie nog een verdere toelichting nodig hebben laat het weten.

Overigens zijn er nog een paar 'jeukwoorden' uit een test gekomen afgelopen week: 'volhouden' en 'normaal'; 'samen' kwam hier ook uit, maar dat lijkt ons een nogal lastig om 'samen' te vermijden. 'veerkracht' en 'voorbereiden' zijn woorden die wel aanslaan.

Hartelijke groet,
5.1.2.e

Doel = draagvlak behouden en naleving bevorderen. Dit doen we vooral door aan te geven wat wel kan, mensen keuzes te geven en rekening te houden met de behoeften die er leven.

Dit kan door:

1. Empathie tonen en gewenst gedrag belonen en stimuleren

- We zien dat mensen het moeilijk hebben. Ondernemers die het water aan de lippen staat, kinderen en jongeren die achterstanden oplopen op school, eenzaamheid onder jongeren en ouderen.
- We doen hier als overheid ....aan
- Velen van jullie doen zelf al heel veel [voorbeelden noemen]. En dat is hartverwarmend.
- Kijk wat je kan doen voor elkaar, je tante, je opa, de buurvrouw, in je buurt. Vraag hoe het gaat, of je kan helpen, stuur een kaartje.
- De horeca is dicht, maar open voor afhalen: maak daar gebruik van, – als we daar ons kerstdiner halen ondersteunen we hen
- Ander sectoren: cultuur, evenementen kijk waar je wel naar toe kunt.

2. Inspelen op het risicobewustzijn: dit is een tijd van samenzijn en dit brengt een hoog risico met zich mee.

- Van de mensen met klachten test op dit moment 1 op de 10 positief [check getallen bij RIVM].
- Er zijn dus veel mensen die het virus door kunnen geven aan anderen.
- We weten ook dat mensen het heel erg vinden om hun naasten te besmetten, maar juist daar vinden de meeste besmettingen plaats.
- En mensen vinden het moeilijk om hun klachten te herkennen.

- 3. Aangeven hoe we veilig, gezond en toch samen de Kerst en oud & nieuw kunnen vieren: bereid je voor en maak afspraken**
- Het dilemma waar iedereen voor staat is: we willen graag samen zijn en toch voorkomen dat het virus opleeft
  - Het is verantwoord om maximaal 3/6 mensen per dag uit nodigen. Bij meer is de kans groot dat het virus weer op zal leven.
  - Veel mensen kunnen dit accepteren: 'het is niet anders'. Velen van jullie geven aan Kerst over te slaan, in klein verband te gaan vieren of te spreiden over meerdere dagen.
  - Hierdoor wordt het virus minder verspreid en is afstand houden makkelijker.
  - Iedereen is nu al plannen aan het maken. Een paar tips om je goed voor te bereiden:
    - Vier kerst bij degene met de meeste ruimte
    - Spreek af dat je elkaar niet bezoekt bij klachten of laat je testen
    - Maak je je zorgen over het besmetten van anderen overweeg dan om preventief 10 dagen in quarantaine te gaan / je contacten extra te beperken voor de kerstdagen.
    - Doe verstandig je inkopen: doe dit alleen en op rustige tijden.
  - Jongeren: focus op wat er wel kan – wat wordt er gedaan om jongeren toch op een leuke manier Oud & Nieuw te laten vieren? Online event noemen?
- 4. Naleving van de maatregelen: veel gaat goed, maar op een aantal punten kan de naleving beter en dat zit vooral in specifieke, kleinere handelingen.**
- Belangrijk om het goede gedrag hier te belonen van de grote groep die wel goed naleeft. En de meeste mensen vinden de maatregelen nog steeds goed en nuttig.
  - Op kleinere punten kan het beter, zo concreet mogelijk benoemen (hier gaat het nog [net] mis) en handelingsperspectief geven:
    - Met milde klachten (ook al is het er maar één) blijf thuis en laat je testen
      - Ook al lijkt het een gewone verkoudheid, heb je keelpijn, of hoofdpijn, [juiste symptomen hier nog benoemen] laat je dan toch testen
      - Ga pas weer naar buiten als je negatief getest bent
      - Testen kan heel snel kan: zelfde dag testen, volgende dag uitslag (het beeld is er mogelijk nog dat het lang duurt).
    - Als je zelf of huisgenoten corona hebben
      - Er is een grote kans dat je ergens in de komende weken thuis moet blijven omdat je zelf of iemand in je huis corona heeft.
      - Handelingsperspectief geven:
        - bereid je voor (wie ga je om hulp vragen als je thuis moet blijven voor je boodschappen, de hond uitlaten, de kinderen naar school brengen, zorg dat je een kleine voorraad eten in huis hebt)
        - vraag om hulp (hulp vragen normaliseren, dit is iets wat mensen moeilijk vinden) – en als dit niet lukt het Rode Kruis (?) kan je helpen, anderen hulplijnen?
        - Bied hulp aan bij mensen die in quarantaine zitten
    - Winkelen
      - Veel mensen mijden al drukke plekken, maar ondanks dat zijn er toch op momenten (vooral in het weekend?) te veel mensen in de winkels.
      - Met het oog op de inkopen voor de feestdagen:
        - Ga alleen inkopen doen
        - Plan je bezoek aan de winkel op een rustig moment (check vooraf online of het druk, dit is voor veel winkels al mogelijk)
        - Kijk of het ook online kan
        - Doe je inkopen in de buurt
        - Doe je inkopen op een doordeweekse dag (ma t/m vrij) en overdag
    - Handen wassen

- Dit doen we allemaal: maar doe het ook als je van buiten komt (als je thuis komt en ook als je ergens op bezoek gaat, ook met kerst: dus vraag je bezoek eerst handen te wassen bij binenkomst)

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Verzonden: maandag 14 december 2020 9:23
Aan: 5.1.2.e ; 5.1.2.e
Onderwerp: RE: versie maatregelenpakket voor ACC en MCC morgen
Bijlagen: TV1412.doc

En op straffe van onthoofding als ie lekt ☺

Van: 5.1.2.e
Verzonden: maandag 14 december 2020 9:21
Aan: 5.1.2.e ; 5.1.2.e
Onderwerp: FW: versie maatregelenpakket voor ACC en MCC morgen

---

Van: 5.1.2.e @nctv.minjenv.nl]
Verzonden: maandag 14 december 2020 0:08
Aan: 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e
CC: 5.1.2.e ; advies.covid19; 5.1.2.e
Onderwerp: versie maatregelenpakket voor ACC en MCC morgen

Dag allen,
Er wordt nog hard gewerkt aan de regeling, maar het maatregelenpakket is gereed. Zie bijlage.
Groet,
5.1.2.e

5.1.2.e

.....
Projectdirectie COVID-19 NCTV
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 16950 | 2500 BZ | Den Haag

.....
M 5.1.2.e
5.1.2.e @nctv.minvenj.nl
<http://www.nctv.nl>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State

accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Verzonden: maandag 14 december 2020 9:42
Aan: 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e
CC: 5.1.2.e
Onderwerp: TV1412.doc
Bijlagen: TV1412.doc

Collega's, zie bijgevoegd alvast een eerste worp. Hier sta ik nu met de tekst. Ik heb de NCTV ook alvast een eerste check gevraagd op de maatregelen. Wie nu kans ziet alvast een keer mee te lezen: zeer welkom.

Het is een tekst in 2-en. Een 'echte' tv-toespraak gevolgd door een persconferentie-achtige uitleg van maatregelen. Dat is in de gekozen vorm onvermijdelijk.

Ruim 2400 woorden is anderhalve keer zo lang als in maart, ik schat 18 minuten spreektijd.

Ik werk ondertussen natuurlijk gestaag verder 😊

Hgr. 5.1.2.e

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Verzonden: maandag 14 december 2020 9:58
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: TV1412.doc
Bijlagen: TV1412.doc

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Verzonden: maandag 14 december 2020 10:18
Aan: 5.1.2.e
CC: 5.1.2.e ; 5.1.2.e 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Livestream toespraak
Bijlagen: Social uitingen toespraak MP.docx

Top! Dan gebruik ik ook de bijgevoegde teksten weer.

Van: 5.1.2.e
Verzonden: maandag 14 december 2020 10:18
Aan: 5.1.2.e
CC: 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Livestream toespraak

Ja, alles hetzelfde als in maart!

Van: 5.1.2.e
Verzonden: maandag 14 december 2020 9:37
Aan: 5.1.2.e
CC: 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e
Onderwerp: Livestream toespraak

Ha 5.1.2.e

Het lijkt me goed om de toespraak van vanavond net als in maart weer te streamen op onze socials. Kan ik dat in gang zetten wat jou betreft?

Alvast dank!

Groet,

5.1.2.e
Online Communicatieadviseur

.....
Rijksvoorlichtingsdienst
Ministerie van Algemene Zaken
Binnenhof 19 | 2513 AA Den Haag
Postbus 20001 | 2500 EA Den Haag

.....
T 070 5.1.2.e
M 06 5.1.2.e
5.1.2.e
www.rijksoverheid.nl/az

Social uitingen toespraak MP

Voor de toespraak – 18.45 uur

Kanaal	Tekst	Beeld
Twitter	Om 19.00 uur spreekt minister-president Rutte live het land toe over het #coronavirus. Kijk mee via Twitter, of via @NOS https://www.npostart.nl/live , @RTLnieuws https://www.rtlnieuws.nl/ , of SBS6 https://www.kijk.nl/	 A social media graphic for Twitter. It features a dark blue background on the left with white text and icons. On the right is a photograph of a large, historic building with many windows, reflected in a body of water. The text includes the title 'Toespraak minister-president Rutte', the time '19.00 uur', the location 'Live vanuit het Torentje', the topic 'Over de stand van zaken rond het coronavirus', and the instruction 'Te volgen via Twitter of via NPO, RTL en SBS'. A small royal coat of arms logo is in the top right corner of the blue area. <p>Toespraak minister-president Rutte</p> <p>🕒 19.00 uur</p> <p>📍 Live vanuit het Torentje.</p> <p>📺 Over de stand van zaken rond het coronavirus.</p> <p>👤 Te volgen via Twitter of via NPO, RTL en SBS.</p>
Facebook	Om 19.00 uur spreekt minister-president Rutte live het land toe over het #coronavirus. Kijk mee via Facebook, of via @NOS https://www.npostart.nl/live , @RTLnieuws https://www.rtlnieuws.nl/ , of SBS6 https://www.kijk.nl/	 A social media graphic for Facebook. It features a dark blue background on the left with white text and icons. On the right is a photograph of a large, historic building with many windows, reflected in a body of water. The text includes the title 'Toespraak minister-president Rutte', the time '19.00 uur', the location 'Live vanuit het Torentje', the topic 'Over de stand van zaken rond het coronavirus', and the instruction 'Te volgen via Facebook of via NPO, RTL en SBS'. A small royal coat of arms logo is in the top right corner of the blue area. <p>Toespraak minister-president Rutte</p> <p>🕒 19.00 uur</p> <p>📍 Live vanuit het Torentje.</p> <p>📺 Over de stand van zaken rond het coronavirus.</p> <p>👤 Te volgen via Facebook of via NPO, RTL en SBS.</p>

Instagram (story)

(inclusief swipe up naar NOS)
<https://www.npostart.nl/live>

Toespraak minister-president Rutte

 19.00 uur

 Live vanuit het Torentje.

 Over de stand van zaken rond het coronavirus.

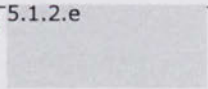
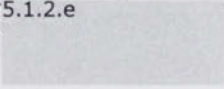
 Swipe omhoog om mee te kijken.

Bij aanvang toespraak – 19.00

Kanaal	Tekst	Beeld
Twitter	Kijk live mee met de toespraak van minister-president Rutte over de stand van zaken rond het #coronavirus ↓	Livestream
Facebook	Kijk live mee met de toespraak van minister-president Rutte over de stand van zaken rond het #coronavirus ↓	Livestream

Na de toespraak

Kanaal	Tekst	Beeld
Twitter	Lees hier de tekst van mijn toespraak over de stand van zaken rond het #coronavirus terug ➡ [link RO.nl]	(eventueel foto ^{5.1.2.e}
Facebook	Lees hier de tekst van mijn toespraak over de stand van zaken rond het #coronavirus terug ➡ [link RO.nl]	(eventueel foto ^{5.1.2.e}
Instagram	Vanavond sprak ik live vanuit het Torentje het land toe over de stand van zaken rond het #coronavirus. Kijk hier mijn toespraak terug. Voor de volledige tekst, ga naar de link in mijn bio.	Integrale video van toespraak inclusief ondertiteling.

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Verzonden: maandag 14 december 2020 10:49
Aan: 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e
Onderwerp: TV1412.doc
Bijlagen: TV1412.doc

Zie suggesties

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Verzonden: maandag 14 december 2020 10:55
Aan: 5.1.2.e 5.1.2.e
CC: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: TV1412.doc

Je kunt aan het begin maar één boodschap neerzetten en dat is toch de mokerslag: slecht nieuws, een tegenvaller dus harde maatregelen

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e
Raadadviseur

.....
Kabinet Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken
Binnenhof 19 | 2513 AA | Den Haag
Postbus 20001 | 2500 EA | Den Haag

.....
T 5.1.2.e
M 05.1.2.e
E-mail: 5.1.2.e @minaz.nl

Van: 5.1.2.e
Verzonden: maandag 14 december 2020 10:54
Aan: 5.1.2.e
CC: 5.1.2.e ; 5.1.2.e
Onderwerp: RE: TV1412.doc

Snap ik. Belangrijkste punt is het parallel spoor; naast de “mokerslag” (the way out)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2.e @minaz.nl>
Datum: maandag 14 dec. 2020 10:50 AM
Aan: 5.1.2.e @minaz.nl>
Kopie: 5.1.2.e @minaz.nl>, 5.1.2.e @minaz.nl>
Onderwerp: RE: TV1412.doc

Dank.

Ik vind testen wel een ingewikkeld onderwerp voor deze speech. Straks maar even wegen.

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Verzonden: maandag 14 december 2020 13:34
Aan: 5.1.2.e; 5.1.2.e @minvws.nl);
5.1.2.e @rivm.nl; 5.1.2.e @rivm.nl)
Onderwerp: FW: highlights opiniepeiling na persconferentie 8 dec
Opvolgingsmarkering: Opvolgen
Markeringsstatus: Gemarkeerd

Hi 5.1.2.e en 5.1.2.e

Hierbij resultaten uit een opiniepeiling van vorige week na de persconferentie. Ter info.

Groet,
5.1.2.e

Highlights opiniepeiling na persconferentie

Uitgevoerd op 10 en 11 december.

Waar mogelijk wordt een vergelijking gemaakt met de reguliere meting van de effectmonitor (26 t/m 29 november).

Volledige rapportage volgt uiterlijk vrijdag

Persconferentie 8 december

- Bijna de helft (44%) van de Nederlanders heeft de persconferentie van 8 december helemaal gezien, en nog eens een kwart (26%) deels. Drie op de tien hebben de persconferentie niet gezien; daarvan is driekwart wel op de hoogte van wat er is verteld.
- Een grote meerderheid weet dat er in de persconferentie gesproken is over hoe we Kerst gaan vieren en over het starten met vaccinaties in januari. Twee derde weet dat er gesproken is over experimenten in het theater, bij congressen en sport. Er bestaat meer twijfel of er gesproken is over hoe we de regels makkelijker na kunnen leven (44% weet niet zeker) en meer mogelijkheden om te testen (36% weet niet zeker).
- Veel mensen vonden de persconferentie geloofwaardig (62%), informatief (67%), duidelijk (69%), relevant (71%) en gemakkelijk te begrijpen (74%).
- Circa de helft vond de toon van de persconferentie begripvol, meelevend en streng. Iets meer mensen vonden de toon gepast (58%) en iets minder persoonlijk (39%).
- Bijna de helft (47%) denkt dat vrijwel iedereen of een meerderheid van de mensen in hun directe omgeving zich aan de maatregelen gaat houden de komende tijd (28% niet). Ruim zes op de tien geven aan dat de maatregelen (zeer) veel helpen bij het afremmen van de verspreiding van het coronavirus en zeven op de tien denken de maatregelen vol te kunnen houden. Hierin zien we geen veranderingen ten opzichte van de vorige meting.
- De start van het vaccineren en de experimenten bij theater en sport zijn voor ruim de helft hoopgevend (56%) en motiverend om de maatregelen vol te houden (54%). De helft (50%) ziet het als een oplossing. De meningen zijn verdeeld over of dit te lang duurt.
- Als belangrijkste boodschappen worden genoemd: "De maatregelen blijven hetzelfde (er komen geen versoepelingen).", "Er volgen mogelijk strengere maatregelen." en "Houd je aan de huidige maatregelen."

Houding ten opzichte van de maatregelen

- De houding ten opzichte van en draagvlak voor handen wassen, afstand houden, mondkapjesplicht en drukte vermijden is niet veranderd ten opzichte van de vorige meting. Dit geldt ook voor de maatregelen rondom de feestdagen (bijv. vuurwerkverbod en maximaal aantal bezoekers).
- Een meerderheid vindt het belangrijk en haalbaar om maximaal 3 personen per dag buiten het eigen huishouden te ontvangen. Wel vindt men het onprettig.
- De meerderheid neemt maatregelen om Kerst op een veilige manier te vieren. Ruim de helft van de Nederlanders heeft extra aandacht voor anderen.
- Een derde (34%) vindt de maatregelen goed zoals ze nu zijn; ruim vier op de tien (42%) vinden dat er meer maatregelen genomen moeten worden. Een meerderheid vindt dat de maatregelen elkaar tegenspreken en niet logisch zijn. Hierbij doelen ze o.a. op: (te weinig) maatregelen in kerken en in winkelgebieden, tegenstrijdige informatie over het nut van mondkapjes en wisselende adviezen.
- Als het gaat om een coronavaccin heeft men vooral behoefte aan informatie over de mogelijk bijwerkingen en de veiligheid van het vaccin.

5.1.2.e

.....
Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC) COVID-19
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV)
Directie COVID-19
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

.....
M 06 5.1.2.e
5.1.2.e @minaz.nl

.....
5.1.2.e

